

УДК 37.014.3(477)

Управління
школою

**Ганна
СОЦЕНКО**

Директор опорного закладу – Скадовський НВК «Академічна гімназія» Скадовської районної ради Херсонської області Скадовського освітнього округу, спеціаліст вищої категорії, учитель-методист, заслужений учитель України, відмінник освіти України, переможець III етапу Всеукраїнського конкурсу «Учитель року -2002» у номінації «учитель початкових класів», лауреат IV етапу Всеукраїнського конкурсу «Учитель року-2004» у номінації «заступник директора навчального закладу з НВР»

ОПОРНИЙ ЗАКЛАД – СКАДОВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО- ВИХОВНИЙ КОМПЛЕКС «АКАДЕМІЧНА ГІМНАЗІЯ» – ПРЕСТИЖНИЙ ЗАКЛАД ОСВІТИ НА ХЕРСОНЩИНІ

У статті йде мова про створення дієвої моделі опорного закладу на прикладі Скадовського навчально-виховного комплексу «Академічна гімназія». Схарактеризовано систему управління освітнім інноваційним простором освітнього закладу в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа».

Ключові слова: опорний заклад, інновації в освіті, демократизація освітнього простору, громадянська компетентність, експериментальна робота.

Актуальність. Створення опорних шкіл є одним із позитивних зрушень та одночасно однією зі складових реформування сучасної освіти. Зasadнича мета реформи – дати якісну освіту дітям, сконцентрувати і матеріальні, і духовні ресурси та кращі педагогічні кадри в певній школі. Тому розробка моделі опорного закладу, опрацювання її у практиці роботи викликає інтерес у керівників освітніх закладів [1].

Мета статті – схарактеризувати систему управління опорним закладом на прикладі діяльності Скадовського навчально-виховного комплексу «Академічна гімназія».

Виклад основного матеріалу. Опорний заклад – Скадовський навчально-виховний комплекс «Академічна гімназія» – сучасний заклад, у якому ефективно застосовуються кращі здобутки світової педагогіки. На базі навчального закладу проводиться експериментальна

робота на всеукраїнському й регіональному рівнях, працює обласна науково-методична лабораторія з питань впровадження особистісно зорієнтованої моделі навчання і виховання «Крок за кроком», проходить Всеукраїнська літня школа «Освітні ініціативи – 2016».

Упродовж ХХ століття славу школи примножили **чотири директори:** заслужений учитель України, відмінник народної освіти **Є. М. Бокша**, учитель-методист, відмінник народної освіти **Г. І. Сидорович**, учитель-методист, відмінник освіти України **Є. В. Небрат**, а також невтомна берегиня нинішнього оновленого закладу – **Ганна Олександрівна Соценко**, заслужений учитель України, талановитий педагог, надзвичайно енергійний сучасний менеджер освіти. Завдяки успішному керівництву Г. О. Соценко навчальний заклад рухається

і розвивається в руслі нових потреб і вимог реформування освіти, є найкращим серед шкіл району за рівнем викладання і якістю учнівських досягнень, за престижністю навчання в ньому.

Кожен третій учитель – випускник школи, кожен сьомий – переможець професійного конкурсу «Учитель року», 50% учителів іноземних мов мають сертифікат ТКТ у межах проекту «Британські іспити в Україні», кожен другий учитель початкової школи успішно пройшов сертифікацію за Стандартами міжнародної асоціації «Крок за кроком».

Навчальний заклад має багате минуле, творче сучасне, тримає постійну першість за результатами предметних олімпіад, інтелектуальних змагань і конкурсів, виховних фестивалів і творчих проектів. Завжди перший у рейтингу з основних показників діяльності. **За результатами ЗНО з української мови посів друге місце** у загальному рейтингу шкіл Херсонської області. Опорний заклад Скадовський НВК «Академічна гімназія» визнано абсолютним переможцем обласного конкурсу на кращий опорний заклад.

Навчальний заклад «Академічна гімназія» постійно плекає традиції вивчення іноземних мов. Це дає можливість здобувачам освіти брати участь у міжнародних програмах обміну, продовжувати навчання за кордоном. Протягом останніх років навчально-виховний комплекс співпрацює з Гете-Інститутом в Україні, учні активно беруть участь у програмі обміну старшокласників FLEX «Партнерство в освіті», успішно складають міжнародні іспити з англійської мови ESOL PET, IELTS, FCE у межах проекту «Британські іспити в Україні». Школярі пізнають світ через вивчення мов, встановлення контактів з іншими країнами. Це літня школа на Мальті, навчання в Кембриджі, навчання в Оксфордській мовній школі, подорожі Європою.

39 випускників школи – доктори та кандидати наук, 67 – викладачі вищих навчальних закладів. Нинішні гімназисти – переможці **IV етапу Всеукраїнських предметних олімпіад з англійської мови, інформатики, економіки, історії, право-**

знавства, міжнародних конкурсів, турнірів. Три роки поспіль команда гімназії здобуває **перше місце** в обласних змаганнях «**Козацький гарт**».

Упродовж **95 років історії школи** незмінним залишається дух співпраці, взаємодопомоги, любові до учнів, відданості обраній професії. **Успішна команда вчителів, батьків, учнів створили свою Альма-матер.** Сучасний інтер'єр, дух новітніх технологій, комп'ютерні класи, музей історії школи, оновлена бібліотека, спортзал, світлі й затишні класи, учнівське самоврядування, волонтерський рух, наукове товариство «Еврика», вечори й екскурсії, мандрівки світом – саме такий сьогодні опорний заклад Скадовський НВК «Академічна гімназія».

Із 1 вересня 2016 р. розпочато функціонування опорного закладу ШВК «Академічна гімназія». Основне завдання, що було поставлено перед педагогічними колективами, – це синхронізація зусиль всіх суб'єктів Скадовського освітнього округу та утвердження громадських компетентностей. Ми вдячні авторам і керівникам проекту DOCCU¹ за можливість по-іншому бачити звичайні речі у професійній діяльності. Адже немає іншого способу навчити молоде покоління (і не тільки) демократії, як забезпечити щоденний досвід демократії у кожному аспекті і на кожному рівні шкільного життя.

Процес створення опорного закладу не був легким. Ми не нав'язували своє бачення громадам Антонівки та Приморського, не ламали, не тиснули. Адже зміни можуть реалізуватися тільки завдяки спільним зусиллям. **Ми вели діалог між громадою, сільськими радами, батьками та здобувачами освіти.** Переконували, наводили аргументи, демонстрували переваги. І тільки узгодивши позиції усіх сторін приймали рішення. **Адже демократична школа – це постійний діалог усіх учасників освітнього процесу, спільний пошук і рух вперед.**

Сьогодні у нас є багато питань, стратегічних планів, є перші досягнення. Ми працюємо єдиною командою у єдиному освітньому просторі і створюємо нову українську школу. Якими будуть резуль-

¹ Українсько-швейцарський проект «Розвиток громадянської компетентності в Україні».

НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ НОВОГО ФОРМАТУ

Які ж переваги роботи у навчальному закладі нового формату?

Для здобувачів освіти – рівні шанси сільських дітей на здобуття якісної освіти на рівні з дітьми міста, соціалізація, право вибору, освіта через демократію та права людини, відповідальність, доступ до якісних ресурсів, навички розв’язання конфліктів та нові можливості.

Для батьків – партнерство, відкритість, можливість впливати на рішення, активність та участь у створенні майбутнього.

Для вчителів – інтеграція в освітній процес демократичних підходів, партнерство та модернізація освітнього середовища.

Для громади – співпраця, розвиток критичного мислення, підвищення громадянської активності, відкриття нових можливостей для самоосвіти.

Опорний заклад – Скадовський навчально-виховний комплекс «Академічна гімназія» є сучасним закладом, що забезпечує виховання та розвиток дітей відповідно до світових і національних критеріїв, створює умови для інтелектуального, духовного та професійного розвитку **1138 учнів** Скадовського освітнього округу.

СТРУКТУРА ОПОРНОГО ЗАКЛАДУ:

√ школа I ступеня – спеціалізована початкова школа з поглибленим вивченням іноземної мови;

√ школа II-III ступенів – поліпрофільна гімназія з поглибленим вивченням предметів відповідно до профілю;

√ Антонівська філія опорного закладу – загальноосвітня школа I-III ступенів;

√ Приморська філія опорного закладу – загальноосвітня школа I-III ступенів.

Ефективність функціонування опорного закладу – Скадовський навчально-виховний комплекс «Академічна гімназія» Скадовської районної ради Херсонської області Скадовського освітнього округу *забезпечується у реалізації таких основних принципів навчання:*

- національної спрямованості,
- відкритості навчання,
- гуманізму,
- демократизму,
- варіативності освіти,
- забезпечення розвивального характеру навчання,
- активізації пізнавальної діяльності учнів,
- формуванні творчого потенціалу,
- єдності навчання та виховання.

Створення опорного закладу уможливило розв’язання низки проблем, у тому числі синхронізації, інтегрування та гармонізації академічних питань на рівні освітнього округу.

Освітній процес здійснюється таким чином, щоб учні мислили масштабно і не ставили жодних обмежень.

Для того, щоб бути з школярами в єдиному інформаційному просторі, педагогічний колектив навчального закладу знаходить відповіді та імплементує відповідні рішення у житті.

Ми добре розуміємо, що *створення опорного закладу сьогодні погіршило загальний показник якості знань попередніх років*. Разом з тим *ми можемо говорити про підвищення якості надання освітніх послуг*. Сьогодні фахівці викладають предмети у філіях, забезпечується підвезення до Опорного закладу учнів філій 10 – 11 класів. У II етапі Всеукраїнських предметних олімпіад маємо **63 переможці**. Серед них – два учні Антонівської і Приморської філій. Здобувачі освіти залучені до інтерактивних Всеукраїнських та предметних конкурсів, до роботи в МАН.

тати – це наша спільна відповідальність. Ми маємо єдиний режим роботи всіх суб’єктів округу: загальні заходи, предметні тижні, педагогічні наради. Своє завдання ми вбачаємо у формуванні не стільки сентиментального патріота, скільки діяльного громадянина, який любить свою Батьківщину й бере активну участь у модернізації суспільства і держави.

Успішною практикою на сьогодні є проведення тренінгів з децентралізації для депутатів усіх рад, тренінги з медіаграмотності для громади Антонівської і Приморської селищних рад, безкоштовні заняття для населення англійською мовою.

У нас на уроках часто можна зустріти очільників влади та представників громади у діалозі зі здобувачами освіти. Наші гімназисти мають активну громадянську позицію: виступають на сесії міської ради з власними напрацюваннями щодо збереження Джарилгацької затоки, проводять семінари-тренінги для громадськості «Розвиток громадянських компетентностей в Україні», тренінги для громади освітнього округу з розв’язання конфліктів, є організаторами у районі флешмобів до Дня вишиванки, GlobalShevchenko, благодійних концертів з підтримки онкохворих дітей в окрузі.

Успішною практикою є започаткування HydePark «Наступність у формуванні громадянських компетентностей між дошкільною та початковою ланкою освіти у контексті національно-патріотичного виховання», батл «Якби я був мером», «Сьогодні я – директор школи», відкриття шкільної служби порозуміння.

Демократизація неможлива без змін у свідомості громадян. Ці зміни закладає освіта. Тож велике значення ми надаємо створенню розвинутої системи шкільного самоврядування, адже вчитися управляти треба разом з іншими. Саме опорна школа є центром демократичних перетворень у громаді (див. вірз).

Освітній процес здійснюємо через:

- **знання рідної і двох іноземних мов:** поступовий перехід на українську мову навчання в Приморській філії упродовж 2016–2021 рр.; у грудні в опорному навчальному закладі завершено **40-годинний курс для вчителів англійської мови «Teachingforsuccess»** у рамках проекту *«Вчителі англійської – агенти змін» (19 вчителів – 17 освітній округ)*; вивчення двох мов; 9 жовтня 2016 р. в опорному закладі – Скадовський НВК «Академічна гімназія» Скадовського освітнього округу відбувся семінар *«STEM технологія в освітньому просторі ЗНЗ»* для вчителів іноземної мови шкіл області, працівників лабораторії іноземних мов та кафедр Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради;

- **формування громадянської компетентності** – 1 грудня 2017 р. на базі опорного закладу відбувся *семінар-тренінг з підготовки тренерів для вчителів і керівників шкіл* у рамках швейцарсько-українського проекту *«Розвиток громадянських компетентностей в Україні – DOCCU»*. У заході взяли участь науковці Херсонської академії неперервної освіти, директори шкіл області, представники Міністерства освіти і науки, експерти швейцарсько-українського проекту, представники виконавчої та законодавчої влади, активісти району.

Ми не можемо говорити про освітній процес без виховного потенціалу школи. Виховний потенціал гімназії ґрунтується на принципах формування лідера нової генерації, особистості, яка є патріотом, гуманістом, професіоналом, громадянином, сім'янином. «Виховання учнів у сучасній школі здійснюється в контексті громадянської і загальнолюдської культури, охоплює весь навчально-виховний процес, ґрунтується на свободі вибору мети

НА ШЛЯХУ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Учасники семінару-тренінгу з підготовки тренерів для вчителів та керівників шкіл у рамках швейцарсько-українського проекту «Розвиток громадянських компетентностей в Україні – DOCCU» об'єдналися у групи директорів і вчителів з метою ознайомлення з реалізацією принципів ОДГ/ОПЛ у шкільній практиці. Так, на уроці правознавства учні 9-В класу розглянули тему «Децентралізація в Україні як засіб формування демократичних та громадських компетентностей» (учитель **О. С. Сокол**). Учні продемонстрували високий рівень знань з фінансової децентралізації, вміння проводити дослідження з історичної теми та соціологічне дослідження, використовуючи емпіричний метод, розробили «Дорожню карту впровадження реформ».

Модернізація та інноваційний розвиток – єдиний шлях, який дає можливість нам бути конкурентоспроможною установою в освітньому середовищі нашого регіону. Сьогодні – це стандарти другого покоління, які є ефективним засобом для системних оновлень: змісту освіти, технологій навчання, системи оцінювання, структури освіти, управління освітою.

З вересня 2017 р. школа I ступеня опорного закладу є майданчиком всеукраїнського експериментального дослідження «Реалізація компетентнісного підходу в науково-педагогічному проєкті «Інтелект України» (наказ МОН України від 02.11.2016 р. № 1319) та з упровадження інтегрованого навчання в перших класах.

РОБОТА З ОБДАРОВАНИМИ ТА ЗДІБНИМИ УЧНЯМИ

Виявлення, навчання й виховання обдарованих учнів є одним з перспективних напрямів розвитку освітньої системи навчального закладу, та одним з провідних факторів соціалізації особистості. Робота з обдарованими та здібними учнями, їх пошук, виявлення і розвиток стають одним з найважливіших завдань діяльності освітнього округу. Аналіз участі учнів опорного закладу в різних конкурсах, оглядах, олімпіадах свідчить, що в закладі є досить значний потенціал обдарованих дітей. Разом з тим можливості й задатки творчих учнів не завжди повною мірою вдавалося реалізувати. Робота педагогічного колективу закладу, зокрема з реалізації програми «Обдаровані діти», дала можливість більш чітко побачити і цю проблему: **неможливо тільки засобами і можливостями уроку розвивати творчий потенціал особистості.** У рамках реалізації національної ініціативи «Нова Українська школа» протягом навчального року педагогічний колектив працював у напрямі підтримки талановитих дітей і створення сприятливого середовища для вияву і розвитку здібностей кожної дитини, стимулювання й виявлення досягнень обдарованих школярів.

У результаті діагностичної роботи, проведеної на початку кожного семестру, формується банк даних про дітей, що мають здібності в різних сферах діяльності. Планомірна робота з вивчення методик розвивального навчання, особистісно зорієнтованого та компетентнісного підходу, а також методик збереження фізичного, духовного і морального здоров'я дала свої позитивні результати: **1665 учнів** взяли участь у предметних олімпіадах та конкурсах.

життєдіяльності та поєднує інтереси особистості, суспільства і держави» [2].

20 учнів опорного закладу СНВК «Академічна гімназія» у рамках реалізації Проєкту Злученого українсько-американського допомогового комітету (ЗУАДК) відвідали Канів і Київ у рамках програми «Іду з дитинства до Тараса», флешмоб «GlobalShevchenko».

18 жовтня 2017 р. у Скадовському освітньому окрузі стартував педагогічний HydePark «Реалізація принципу наступності між дошкільною та початковою ланкою освіти у контексті національно-патріотичного виховання». Упродовж чотирьох місяців учасники HydeParkу мали можливість презентувати власну систему національно-патріотичного виховання через патріотичні флешмоби, виставки українських вишиванок, родинних оберегів, традицій, дефіле вишиванок, роботу в центрах навчальної діяльності, де відбувалося об'єднання у групи за талантами, виготовлялися обереги для захисників України тощо.

Упродовж зворотнього зв'язку учасники наголосили на актуальності теми, високому рівні національно-патріотичного виховання у Скадовському освітньому окрузі, креативності та ефективності діяльності педагогічного колективу ДНЗ та школи.

Панорамно презентували освітній простір опорного закладу вчителі **Т. Ю. Мавріді** (фрагмент уроку англійської мови у 10-А класі «Carbsasasourceofenergyofourorganism»), **Ю. В. Маркобок** (фрагмент уроку англійської мови у 7-В класі «TheKingdomofanimals»), **Д. Г. Баканьов** та **В. М. Дудченко** (урок німецької мови та інформатики у 8-В класі «Покупки онлайн»), **О. В. Матвєєва** (урок у 4-В класі «Holidaysofmydream»).

Учасники заходу відзначили високий методичний рівень педаго-

гів, креативність зі смаком сучасності, командну співпрацю, високий рівень володіння іноземними мовами, атмосферу продуктивної співпраці та творче середовище навчального закладу.

Педагогічний колектив опорного закладу СНВК «Академічна гімназія» влітку 2017 р. натхненно працював, зустрічав інспекцію шкіл України, заступника міністра Павла Хобзея.

О. М. Ситарук, учитель-практик початкової школи, стала тренером та амбасадором Освіторії Херсонської області. З нею впродовж року працювали ширі, професійні, драйвові автори та тренери **Марина Пристинська, Інна Большакова, Світлана Ройз**, а також запрошені спікери та експерти.

О. М. Афанасіаді брала участь у тренінгу для тренерів з питання впровадження проекту Державного стандарту початкової загальної освіти (м. Ірпінь).

Команда Скадовського НВК «Академічна гімназія» була учасником Міжнародного семінару для представників пілотних шкіл «*Нова школа – нові підходи до навчання і викладання*» (м. Київ), Всеукраїнської (з міжнародною участю) науково-практичної конференції «*Підготовка сучасного педагога дошкільної та початкової освіти в умовах розбудови нової української школи*», V Всеукраїнського фестивалю педагогічних ідей «*Василеві передзвони*»: з досвіду впровадження ідей Нової української школи.

ВИСНОВКИ. Суспільство бажає бачити школу простором розвитку та співпраці, як всередині, так і з зовнішнім світом. Саме про це писав В.Сухомлинський у «*Розмові з молодим директором школи*»: «*Будь-який первинний і загальношкільний колектив багатий на людей, що мають яскраві індивідуальні задатки, здібності, інтелект, обдарування. Майстерність виховання полягає в тому, щоб ці індивідуальні риси виявлялись у вольовій спрямованості особистості, в глибоко розвиненому людському достоїнстві, у здоровому самолюбстві*» [3, с. 5].

Наш навчальний заклад – це територія успіху для педагогів та учнів. Тут немає місця байдужим, адже **наш колек-**

тив – це злагоджена команда однодумців, мета якої – сучасна нова українська школа.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Опорні школи [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/oporni-shkoli> (дата звернення 07.05.2018).
2. Про Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/24565/ (дата звернення 07.05.2018).
3. Сухомлинська О. В. Школа Сухомлинського як педагогічний проєкт // Освіта. – 2013. – № 41. – С. 6-7.

Анна Соценко

Опорное заведение – Скадовский учебно-воспитательный комплекс

«Академическая гимназия» – престижное заведение образования на Херсонщине

В статье идет речь о создании действенной модели опорного учреждения на примере Скадовского учебно-воспитательного комплекса «Академическая гимназия». Охарактеризована система управления образовательным инновационным пространством образовательного учреждения в условиях реализации Концепции «Новая украинская школа».

Ключевые слова: опорное заведение, инновации в образовании, демократизация образовательного пространства, гражданская компетентность, экспериментальная работа.

Anna Socenko

Hub-school – Skadovsk Educational Complex “Academic Gymnasium” is a prestigious institution of education in Kherson region

The article is talked the creation of an effective model of the Hub-school using an example of Skadovsk Educational Complex «Academic Gymnasium». The management system of the educational innovative space of an educational institution under implementation of the concept «New Ukrainian School» is described in it.

Keywords: hub-school, innovations in education, democratization of educational space, public competence, experimental work.

Від редакції

Наші вітання закладу, що має 95-літню історію та надзвичайний педагогічний колектив, зокрема, який на третину складається з випускників школи!

